

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve:
 Egy évre 10 frt-kr.
 Fél évre 5 frt-kr.
 Negyed évre 3 frt-kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan utca, 1564. szám, Domorokzy ház, — a szerkesztőségbe bérmentre küldendő.

Előfizetheti helyben:
 TELEKÉDI K. LAJOS és IG. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok után.

Hirdetési díj:
 Négy hasznos péntek sorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesbír hirdetések alk. szerint a legholcsóbb árú: 2000-ig 100. Bélyegdíj minden külön bejelentésért 30 kr.
 Hirdetési vagy reklámot magában foglaló újságok sora 50 krajcz.
 „Nyitár” hon megjelenő közlemény minden péntek sora 30 kr. Hirdetéseket felvételnek a kiadó hivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHNER MÁN H. könyv. iradjában is. Név nélkül vagy bérmentesen nem befogadók. Levelek nem vételnek figyelembe.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Legnagyobb sűrűsáktár.

Oszták tábornok.

Br. Fejérváry Géza oszták tábornok, a ki egytall magyar honvédelmi miniszter, egy budapesti lap hire szerint rendeletet bocsátott ki a Ludovika Akadémia tanári karához, hogy hetenkint kétszer nemcsak a tanári-kar tartozik a növendékekkel kizárólag németül közlekedni, de a növendékek is, t. i. a honvédtisztjelöltek e két napon egymás között is kizárólag a német nyelvet kötelesek használni társalgási nyelvként.

A Ludovika Akadémia tudvalevőleg magyar állami intézet, egyetlen felsőbb katonatiszti iskolánk, melynek rendeltetése a honvédség számára tiszteket képezni. Az Akadémiát kizárólag a magyar államkincstár tartja fenn, Ausztria vagy a közös hadsereg kincstára egy krajczárral sem járul hozzá. Báró Fejérváry Géza tudvalevőleg magyar főúr, a magyar főrendiház tagja, a magyar kormány tagja.

Ezelőtt pár évvel a nemzeti közvélemény egyhangulag követelte egy közös hadsereghöz tartozó katonai akadémia felállítását Magyarországon. Csak az őhajtottuk, hogy a közös hadsereg Magyarországon elhelyezett ezredei számára, bár az oszták hadügyminiszter felügyelete alatt és bár német nyelven, de magyar földön neveljenek tiszteket.

Az oszták hadügyminiszter megtagadta az őhaj teljesítését. A magyar kormány engedelmesen szekundált neki. Hamem e helyett a honvédség egyetlen katonatiszti iskolájából, egy magyar pénzen alapított és magyar pénzen fenntartott tiszti-iskolából csinálnak oszták-német tiszti iskolát!

S még azok az emberek merészelnék hazudni a magyar állameszme terjedéséről s izmosodásáról! Azok az emberek nem pirulnak prédikálni a magyarosodás terjedéséről! Hogyan merészelnék önkö pattogni a nem-magyar nemzetiségek ellen, ha azok megtagadják a magyar nyelv állami hivatalos jogosultságát, midőn ime önök, kormánypartiak ismerik el illető politikájukkal, hogy a magyar nyelv szemben a némettel épen csak annyi jogosultsággal bír, magában az államszervezetben, mint az oláh, tót vagy szerb?

Oh! mit akarnak önök és mit akar az az égi magasztalt hazafias Tiszakormányzat: a magyar államiságot fejleszteni, a magyar állameszmet megszilárdítani, a magyar nemzet megizmosodását elősegíteni, szóval egy erős nemzeti, egységes Magyarországot-é, avagy a germán világunk egy elővédjévé átalakítani ezt az ezeréves magyar földet?

Belföldi hírek. A képviselőház tegnap f. hó 24 én ülést tartott. — A kormány betérjeszté az 1888-ik év első negyedére vonatkozó indennitási javaslatot, továbbá a Horvátországgal való pénzügyi kiegyezésnek egy évre való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. — Előnk jelenti, hogy Ugron Gábor Kecskemét város I. kerület képviselét tartja meg, Komjáthy Béla képviselőt pedig a Czegléd városi választókerület képviselőt. Makó város képvis. testülete hivatalától fel függesztette s fegyelmi vizsgálat alá állította Cserenyés János v. kapitányt, ki az egy ústtel bíró pélgaroknak a gyümölcs pálinkatozést megtiltotta s e tilalmat erőszakos módon foganatosította. A karczagi kerület függetlenségi és negyvennyolcas pártja, népes értekezletet tartott, melyen az orsz. központi részéről Ugron Gábor orsz. képviselő volt jelen. Az értekezlet képviselőjelöltül egyhangulag Euyedi Lukácsot kiáltotta ki: — Euyedi a jelöltséget elfogadja. — A fővárosi közgyűlése (Visi Imre és Horánszky Gyula felzsolalása daczára) az 1888-iki költségvetést, a tanács előterjesztése szerint fogadta el. — Tanárky Gedeon államtitkár f. hó 23-án, sziv szeihűdesben meghalt. 72 évet elt s Eötvös hívta meg a közokt. miniszteriumba. A honvédségről azt a hirt kolportólják, hogy a Ludovikában hetenkint két napon csak németül szabad társalogni és tanítani. A bécsi delegációkban Schlauch nagyv. püspök és

Hansvirth apátnak, az Olaszországgal való szövetség ellen tett nyilatkozatai nem történtek a pápai nunczius megegyezésével. A mezőgazd. rendtartásról benyújtandó törvény felett tanácskozik most a közg. miniszter elnöke alatt egy enquete; a miniszteri munkát s 112 törv. h. testület és egyesület erre adott véleménye képezik a tanácskozási tárgyat. Meszlényi Gyula, új szathmári püspököt Szathmárt örömmel fogadták. Vasárnap a székesegyházban s az egyházmegye minden templomában ünnepélyes mise lesz. A magyar fegyvergyár ügyében Minkus, az Unionbank igazgatója, Budapestre érkezett és megkezdte a gyár létesítésére vonatkozó pénzügyi előmunkálatokat. — Kötelesek részt venni a népfelkelésben a nyugdíjazott honvédtisztek? Erre vonatkozólag a közös hadügyminiszterrel, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok honvédelmi miniszterével egyetértőleg, a következő határozat állapított meg a nyugdíjfenntartása mellett tiszti (hivatalnok) rendfokozatukról önként leköszont vagy a tiszti állásból becsületgyei eljárás folytán elmozdított egyének és pedig utóbbiak a nélkül, hogy elvesztett rendfokozatuknak újból adományozására igényt tarthatnának, 60-ik életévüknek betöltéseig a népfelkelés kötelezettségében állanak.

Külföldi hírek. Grévyt lemondásra kényszerítették: bárkihez fordult, mindenütt azt mondták neki, hogy a köztársaság érdeke az ő visszalépését kikerülhetetlenné teszi; Jules Ferry is. Erre Grévy elhatározta hogy mihelyt kormány alakul, mely az elnök választó kongresszust összehívja és vezesse, ő — egy fulminans manifesztum; közrebocsátása után — be fogja adni lemondását. Hír szerint Goblet, vagy Ribot lesz az új; ő, vagy Rouvier viszik meg a kamarának a volt elnök üzenetét Napoleon Jeromos herceg egy nyílt levelében azt véli, hogy a monarchia helyreállítására alkalom nincsen. A lapok egyhangulag hazafiasnak mondják a Grévy elhatározását. Utódozuk említve: Freycinet, Ferry, Brisson, Jules Simon sat.

A német parlament császári trónbeszédével megnyitott; a czár berlini látogatásáról külön nem emlékezik meg. — Az a pa-szus, mely a külügyekre vonatkozik, az összes európai hatalmakkal való jó viszonyt általánosságban hangsúlyozva előtérbe állítja Németország szövetségét, melyek igazolatlan támadások ellen közösen hivatnak a béke érdekeit megvédeni. Ez a kijelentés a trónbeszédnek kissé oroszellenes színezetet kölcsönöz.

A czárnak a német császárral (vagy helyesebben — Bismarckal) való találkozásának politikai eredménye, a német hivatalosok szerint az volna, hogy Bismarck megegyezést a czár, misz rint elébe hamisított okmányokat terjesztettek elé, Németországnak a bolgár kérdésben volt eljárását illetőleg. Ezekben részeseek volnának a czár kormánya, a francia orleanisták és a bolgár fejedem. — A czárral való kibékülés természetesen megváltoztatná az oszták-magyar delegációk elé terjesztett külügyi képet. Visszatérnénk a hármass császári szövetséghez és a bolgár kérdés újra felszínre kerülne. A török szultán arra kerte volna fel Vilmos császárt, hogy járjon közbe a czárnak a bolgár kérdés elintézésének ügyében. Bulgáriában a szoboronye tagjainak a magánértekezletén egyhangulag elhatározták, hogy Karavelov, Tranov, Nikoforov, Karolev és Cresakov volt miniszterek az augusztus 21-iki összeesküvés miatt vád alá helyezendők. — A fejedelmek oda érkezett anyját diadalmasan fogadták A fejedelem nov. 2-án, a slivniczi diadal — évfordulójának alkalmából, üdvözlő táviratot küldött Battenberg Sándor hercegnek — A bolgár exarcha parancsára Klement értesítette az igazságügyminisztert, hogy az iratárnak Cyrillus részére történt átadása után haladéktalanul el fogja hagyni Szófiát.

A pápa rendelete a Vatikán Santa Maria nevű részében 200 magyar zarándokot szállásoltak el. A pápa maga 150 kocsiit rendelt ki a pályaudvarhoz a magyarországi zarándokok beszállására. Azt mondják, hogy a pápa a zarándokok fogadásá alkalmával politikai jelentőségű beszédet fog tartani és hogy a magyar püspökhöz intézett encziklikáját bővebben ki fogja fejteni. A magyar zarándokok november 30-án fognak hazájukba visszatérni.

Franciaország. A kongresszus megnyitásának napja még nincs kitűzve. Köztársasági részről azt állítják, hogy a monarchista pártok és trónjelöltjeik közt egyre igen élénk tárgyalások folynak. Államcsinytól azonban ez idő szerint akár a párisi gróf, akár valamelyik Napoleon részéről legkevésbé sem lehet tartani.

Zenede és dalérda.

(A zenedei választmány nyilatkozata.)
 Az utóbbi időben a helyi lapok hasábjain több közlemény jelent meg, melyek a debreczeni zenede-egylet ügyeit kedvezőtlen színben tüntetik fel s vezetését elítélik. Mint hogy e cikkek — bár minden alapot nélkülöznek — könnyen a közvélemény felrevezetésére szolgálhatnak. — indokoltnak tartja az előírt választmány, hogy a téves közleményekkel szemben a sajtóban is állást foglaljon el s az érdekeltek megnyugtatósa — valamint a közönség felvilágosítása czéljából, a zenede vagyona, vezetése és szellemi működéséről s egyszerűsind a dalegyüttel való összekötéséről kimerítő s a valószínűleg megfelelő adatokat tegyen közzé.

I.
 A zenede azon fénykorából, melyet a „Debreczen-Nagyvárad-Ertesítő” czi. kirója annyira magaslat — az 1882—83-iki tanév végével — a rendezetlen könyvvezetésen, hanyatló jó hírűven, elavult alapszabályon s egyéb hiányokon kívül meg
 2,479 frt 12 kr értékű leltár
 18,761 frt 01 kr készpénz,
 100 frtnyi értékpapír,
 12,379 frt 98 kr kates értékű kinnlevőségeket,
 250 frt függő adósságot és az alapítványi tőke irányában
 6,504 frt 59 krnyi adósságot vettünk át örökségül.

Ez utóbbi jelentékeny összeg a zenede évi mérlegének az egylet alakulásától fogva csaknem évente mutatózó vesztesége pótlására fordított, vagy is ez összeg a befizetett alapítványi tőkeből fizetésekre, folyó kiadásokra stb. elkölthetett.

A tőke ily módon megtamadásával az évi hiány, a dolog természetétől kifolyólag, folyvást nagyobbodott, — ugy hogy már az 1883. aug. 31-én végződött három tanév hiánya 1711 frt 38 kr-ra ruggott.

Ebből látható, hogy a zenede igen válságos helyzetbe jutott, melyből csak rendszer-változtatással s minden képzelhető segélyforrás felhasználásával szabadulhatott ki.

Ily körülmények között választott meg a jelenlegi igazgató, kinek 3 és fel évi működése után a zenede vagyona — mint ezt a f. évi ápril hó 11-én tartott közgyűlésen a a választmány jelentése kimerítően tárgyalta — 1886. június 30-án a következő állást tüntette föl.

Volt a zenedének
 2,424 frt 11 kr értékű leltára, takarekpénztárakban elhelyezve
 23721 frt 43 kr készpénze és
 4632 frt 88 kr értékű kinnlevősége, — tehát határozott javulás mutatkozik, daczára annak, hogy a leltár értékeiből az utolsó 4 évben 944 frt 11 kr iratott le, a kinnlevőségből pedig 6364 frt 95 kr, mint elvesztett követelés, végkép töröltetett.

Az 1886. június 30-án végződött utolsó 3 év tiszta jövedelme 2702 frt 17 kr tett ki, mely az alapítványi tőkeből az előző 22 év alatt elköltött összeg visszapótlására fordítatik.

Hogy ily eredményt elérhessünk, minden követ megmozdítottunk, mi által anyagi helyzetünkön javíthatunk. Így sikerült a vros törvényhatósági bizottsága által 10 évre megszavazott segélyt kinyernünk. — A költségek fedeztetése végett igazgatóságunk több előadást rendezett.

Folyamodunk segélyeztetés végett a nagyméltóságú magyar kir. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz is, mely ügy meg ez ideig elintéztet nem nyert. Általában a hol csak lehetett: a bevételt emeltük, míg másfelől a kiadásokat a lehetőségig alászállítottuk.

A 25 év óta fönállott, de a mai viszonyoknak nem felelő alapszabályok helyett új alapszabály dolgoztatott ki, melyet a f. év június 5-én tartott közgyűlés csekély módosítással el is fogadott s mely megerősítés czéljából a nagymélt. belügyminiszteriumhoz azonnal fel is terjesztetett, azonban ez ideig megerősítve vissza nem érkezett.

II.
 Természetes, hogy a zenede vagyoni helyzetében beállt hanyatlás a szellemi működésnek is megfelelő korlátozást vonta maga után, miután a jövedelem nevezetes részét a hiány helyreállítására kellett fordítanunk s ez összeg eredeti czéljára t. i. a zenede képzés terén kívánt erőfeszítésre fordítanunk nem lehetett. Mindazáltal a tanintézet szellemi működésében is több üdvös újítás hozatott be, sőt külön bizottság küldetett ki a tapasztalható hiányok okainak kipuhatólására s azok orvoslása iránt javaslat tételre.

Ezekből meggyőződhetik a t. közönség, hogy az igazgatóság — a választmány támogatásával — mindent megtett a tanintézet emelésére. És a választmány ennek eszközei közé nem sorolhatja a zenedének a dalegyüttel — egyik cikkező által óhajtott — egyesülését, mert végzéjára mindkét egyletnek más s maga hatáskörében külön mindkettő helyesen működhetik.

III.
 Szándékosan végül hagytuk a volt dal és zene-egylet s a zenede közt 1871-ben keletkezett viszonynak ösmertetését, — mely ösz szekötötetés az előbbinek alapszabályában nyert kifejezést.

E szerződés a dal és zene-egyletet teljesen kiszolgáltatta, eszközevé tette a zenedének.

Az alapszabálynak a két egylet viszonyára vonatkozó részét idéztük:

A 3 §. a) pontjában kimondatik, hogy „míg egyfelől az egyletet a zenede, hangszerrrel, zene és dalművei s hangjegyeivel használatra ellátni, gyakorlati s előadású végett a zenede helyiségeit díj nélkül átengedni fogja, másfelől kötelezi magát a dal és zene-egylet is, hogy a a beiratási és tagsági díjakból, ugy az adandó hangversenyek és kirándulások jövedelmeiből s bármint egyéb bevételekből a dal és zene karmesterek tiszteletdíjain, a dal és zenede költségeken túl maradó összeget a zenede pénztárába szolgáltatja; ugyanoda adja át a takarekpénztári könyvecskét, melyre az eddigi alapítványi összegek már betétek s az ezutáni alapítványok is betétni fognak, hasonlóul az egylet tulajdonát tevő hangjegyeket is ennek birtokába bocsátja.”

Ugyancsak a 3 §. c) pontja szerint: „kölcsonösen megállapítatik, hogy a dal és zene egyletre kívántató évenkénti kiadásának évi jövedelmét felül nem mulhatja.” továbbá, hogy a dal és zene-egylet évi bevételeinek legalább 1/4-de a zenede tanítás képes ségének növelésére a zenede pénztárába adandó s ott az eddigi s az ezután keletkező alapítványi összegekkel együtt tőkesítendő lesz.”

A d) pont szerint a dal és zene egylet „a pénz maradványt minden év végével az alapítványi összegeket pedig a teljes befizetésekor azonnal a zenede pénztárába nyugta mellett beszoigaltatni köteles leend. Az egylet pénztári számadását minden hóban a választmány vizsgálja meg, és végével azonban a felülvizsgálatot az egylet és zenede egyenlő számu küldöttjei teljesítik.”

Az e) pont szerint „a zenede a dal és zene-egyletnek és ez viszont a zenedének választmányi és közgyűléseiben magát saját választmányá kebeléből kiküldött két tagja által képviselteti.”

A 14 §. 4. pontjában a közgyűlés teendői közzé soroztatik, „az alapszabályoknak a körülmények szerint módosítása vagy bővítése s felsőbb helyre terjesztése — a módosítás hoz azonban a zenede beleegyezése megkívánatik.”

E szerződés nem csak teljesen megbénította volna a dal és zene-egylet működését, de erőköcsileg is megalázta volna, mert gyáság alá lett volna helyezve, bevételeinek csak egyrészevel rendelkezhetett, tőkét sohasem gyűjthetett volna.

Sőt a bizalom oly csekély mérvével ajánlékozta meg saját alapszabálya a dal és zene-egyletet, hogy az alapítványi összegeket is a zenede pénztárába rendelte beszoigaltatni stb.

Igy érthető meg, hogy az alapszabálynak a zenedét érdeklő egy pontja sem tartalom a dal és zene egylet által, bevétele 1/4-ét, vagy az év végén pénzmaradványt rendszert nem adta be a zenede pénztárába, 14 év alatt csupán 280 frt 10 krt szoigaltatott be az előbbi igazgató olykori erősz. sargetésére, kiadásait nem szorította a bevétele 1/4-ére,

takarekpénztári könyvecskéjét, melyre az alapítványi összegek betétekkel, s a befolyt alapítványi összegeket nem adta a zenedei pénztárba egyszer sem be, hanem sátrát építettet belébe, s ma tudjuk, hogy sem pénz sem sátor nincs többé.

Ellenben igénybe vette a zenede termét, fűtését, zongoráját, gázvilágítását, hangjegy tárat stb.

A zenede nem szorította kötelezettsége teljesítésére — azon biztos tudatban, hogy a szerződési pontok szigorú keresztülvitele az együletet megalázná s főállhatását kérdésessé tehetné.

Azonban e bizonytalan állapot türethetetlen, a vendéglátás pedig a zenede nyomott körülményei között igen költséges kezdett lenni.

Ennek rendezését elodázhatlannak találta az 1884. június hó 20-án összehívott választmány s ez ügy végső rendezésével az igazgatót és számvevőt megbizta. A kiküldöttek osztován a daleyilet kiküldöttjeinek azon nevében, hogy az alapszabályban elvállalt kötelet zsetsz szigorú keresztülvitele hosszas és bonyolódott számadást vonna maga után, mely a dal és zeneegyletnek lételet is veszélyeztetni foghatná, csak azt kívánta megteríteni, amennyibe a dal és zeneegylet a zenedének 14 év alatt kerülhetett.

Hogy minő csekély bért hoztak a zenede kiküldöttjei magok javaslatba, megítélhetjük abból, hogy a zongora használati bére havonként 1 1/2 forint lett megállapítva; a terem használat, fűtés és tisztántartásáért évenként 20 frt, az elfogyasztott gáz ára megterítésül pedig körülbelül 18 frt vetetett ki, — mely utóbbi tétel kiszabásánál a zenedének nyilván kára volt — a mennyiben később a régi számadások rendezése alkalmával, a földolgozott adatokból kitűnt, hogy a nyári négy hónapban keresztül kizárólag a daleyilet által használt gázfogyasztás árán 9 évről kiszámított gázfogyasztás ára fejében a daleyiletét évenként 37 frtnál átlag többet fizettünk a légszuszgyár társulatnak. — Ez adat az egyezség létre jöttékor nem állott meg a bizottság rendelkezésére s az általuk fölhasznált gázára a bevallott gyakorlati órák tartama alatt megközelítőleg elfogyasztható légszusz mennyiség arányában számítottat s rovatott ki. Így jött létre 1885. jun. hó 26-án mindkét egyület választmányának megelekedésére az egyezség, melynek fogva a dal és zene egyület a terem, hangjegyár, zongora használatáért, valamint a fűtés és világításért a már ez ideig befizetett 280 frt 10 kron felül még 510 frt 52 krt fizet a 14 évre, melyből egy évre alig esik több 50 frtnál, tehát a tényleg elfogyasztott gáz áránál.

A zenede egyszerűsind az éneke vonatkozó hangjegyárát a daleyiletnek tulajdonába érték megterítés nélkül átbocsátja — megelégedvén viszonzásul a daleyilet által vállalt azon kötelezettséggel, hogy a zenede hangversenyén két alkalommal közreműködik. — Az egyezségben a jövő bérelti viszonyra nézve egyik fél részéről sem tetétt semmi ígélet vagy kikötés.

Mennyire előismeréssel volt a dal- és zene egyület az egyezség létrehozásáért, mi sem igazolja jobban, mint az, hogy a daleyilet az egyezség megkötése alkalmából a zenede igazgatóját serénzáddal tisztelte meg — így óhajtván a zenede méltányosságáért hála érzelét kifejezésre juttatni.

A fentebbiekkel ki van mutatva, hogy a régi viszony megszüntetése csupán a daleyiletnek állott érdekében; a zenede tehát engedékenységének adta ismételtan tanujelét — midőn a dal- és zeneegylet — most már daleyilet — kérelmére alapszabálya megváltoztatásába az 1887. április hó 11-én tartott közgyűlésen készséggel beleegyezett.

Minthogy a két egyület között fönn állott szerződés e szerint fölbontra lett — de a daleyilet a zenede helyiségét, zongoráját, világítását tovább is használta bérszerződéssel kellett e viszonyt szabályozni. — A zenede a bérszusz megváltoztatásánál nyereszkedni nem akart s csak annyit kívánt bérfejekben magának megteríteni, hogy ez összekötésből kifolyólag tényleges veszteséget ne szenvedjen.

Ennélfogva a következő méltányos föltelet ajánlotta fel:

1. A helyiség, butorzat használatáért tisztán tartásáért, s a fűtésért számítások gyakorlati es énkint 30 kr bérszusz.

2. A zongora használat, hangoltatása és javításáért számítások 34 kr bérszusz.

3. A gáz berendezésért semmi sem számítottat fel. — Az elfogyasztott légszusz ára több adat nyomán egy egy estére 22 1/10 kr ban állapítottat meg, csupán ez összegnek utólagos megterítése követeltetett.

E kules szerint s az utó 4 hóban tartott gyakorlati órák száma arányában a bérszusz az egész évre 123 frt 10 krt tesz ki: — körülbelül annyit, a mennyit egy hónapos szobáért fűtés, világítás és takarítás nélkül, vagy egy zongora használatáért egy évre fizetni szokás, s e bérlet a daleyilet helyiségét zongora bérletet, fűtés és világítás nyert volna tőlünk. A daleyilet e minimális összeget azonban tuleszázottan találván, helyiségünket minden további értesítés nélkül odahagyta miről először is a helyi lapok közleményéből értesültünk — S így határozottan valótlan azon czélzás, hogy a bérletet a zenede mondta volna fel.

Ez éddig rendén van. Minden egyület maga intéze dolgai, s a daleyilet is ketséskívül helyesen cselekedett, ha azt a helyiséget választá s oly zongorát bérlet, mely igényeinek inkább megfelel. Azt azonban már nem tartottuk ildomosnak, hogy a daleyilet önkéntes kiköltözése után a helyi lapokban egymást érték a névtelenül beküldött cikkek, melyeknek mindig az volt a czéljuk, hogy a közönség véleménye a zenede ellen forduljon, a daleyilet irányában pedig általános közrészvét költessék fel. — Így a többek közt a „Debreczen” f. hó 7-én megjelent számában „fúrca kívánság” czim alatt arról értesítették a közönség, hogy a zenede 25 éves jubileuma alkalmából a daleyiletet közreműködésre fölkérte; de ez a tudva levő ügy miatt a kérelem teljesítését megtagadta. — A tény az, hogy a zenede a daleyilet engedélyét arra nézve kikérte, hogy a veyses karban a daleyilet akár testületileg, akár egyes tagjaiban részt vehessen — mert föltepte, hogy a köztük az 1885. jun. 26-án kötött egyezség azon pontját, — mely szerint a daleyilet a zenede fölállítására két alkalommal díj nélkül közreműködni tartozik — magára nézve kötelezőnek ismeri A daleyilet azonban úgy látszik, megfélejtkezett e kötelezettségéről s talán akaratán kívül, szem elől tévesztette fent érintett kötelezettségét. E szerint nem a zenede kívánsága volt furca, hanem a daleyilet eljárása kíván magyarázatot

Az „egy dalárda” aláírású cikk írója összetevészi az 1887. év végéig terjedő 14 évre utólagosan történt kiegyezésünket — az ezen időn túl létesíteni szándékolt bérelti szerződéssel. A kiegyezést egy, nem általunk előidézett kényszer helyzet hozta létre — kölcsönösen etekintve az alapszabályi kötelezettségektől: ebből tehát a most szándékolt bérszerződésre okszerű következtetést venni nem helyes. Es az alulírott választmány kijelenti, hogy a bér-összeg megállapításánál, valamint a zenedei igazgatót, kinek adatai alapul vétettek, épúgy a választmányt nem nyereszkedési vágy, hanem a daleyilet iránti jó indulattal kapcsolatban egyedül azon törekvés vezette, hogy csupán kiadásai téríttessenek meg

A fent közölt tényadatok alapján minden elfogulatlan egyen előtt nyilvánvaló, hogy a zenede ügybuzgó igazgatója kötelezszerűen járt el és sem őt, sem a választmányt, — mely igazgatójának eljárását teljesen magáévá teszi méltánytalansággal vádolni nem lehet.

Kelt a debreczeni zenede egyület választmányának 1887. nov. 23-án tartott üléséből.

HELYI HIREK.

* Közv. góhid. Városunknak lakosságára nézve fontos kérdés egy modern színvonalon álló köv. góhid felállítás. Nagyváradon már van ily hasznos intézet, sőt felhúmultak bennünk a kis B-Ujjalu és Derecske községek is csak nálunk van még egy köv. góhid határozat stádiumában, a mely a köv. góhid terét, a v. katonai és rendőri bizottság javaslatával már ki is jelölté. E tér — tudvalevőleg — a szentannai sorompón kívül, az u. n. díszégi ut jobb oldalára, szemben esik a Kohn-féle szenaraktárral, szomszédságában a dohánygyárnak és a katonai-pavilonnak. Tegnapelőtt jelent meg z helyszínen Laky Lajos v. tanácsnok előktele mellett egy bizottság, a melynek tagjai voltak katonai részről Krauss alezredes, Stájer ezredorvos, a dohánygyár részéről a Mandics igazgató, továbbá Balogh Mihály v. főmérnök, Magyar Gábor, a mérésorok ipartársulat elnöke és Szentési János v. biz. tagok. A köv. góhid e helye egy részről sem találkoztott ellenvetéssel s azt részünkről is a legalkalmassabbnak véljük, esvén az keletnek s így a légáramlat a búzt a városra nem viszi; az odáig már nagyrészt kiépített uton a vágó és szuró marha ki- s a hus beszállítása szárazon lesz eszközölhető. A mi rendkívül fontos körülmény: a köztisztasági czélból felhasználó víz sem esik a város terhére, mert egy már régóta kész csatornán lesz levezethető, mely egy a monostor-pályán ut mentén levő réti vízállásba vezet, ez pedig a Kondorosba lefolyván, a Kék Kállóig meg sem áll ily körülmények között semmi sem áll utjában annak, hogy a köv. góhid létesítéséek s a városi köv. góhid feladata, hogy — alkalmas tervet készítettven — a kiépítést akár házilag, akár pedig jórávaló vállalkozó utján eszközöltesse. Az intézménynek még a jövő évben való létrehozását a köv. góhid megépítését, közrend és szüzos, a fogyasztó közönségre nézve üdvös intézkedés szempontját teszik kivanatosá.

* Gazvilágításunk botrányos rossz. Évről évre hangoztatjuk annak szüzegénét, hogy külvárosban rohamosan haladó városunk e tekintetben utolsó helyen áll Magyarországon. Közöltünk volt szorosán szakszerű bírálatot, felszólalásokat — néha oly élesen, hogy máshol a dolog aligha maradt volna vizsgálat, végezte beszédét, ezt kérdezte tőle: — még egyet, mond meg azt nekem őszintén, bübös-e Katalin?

— A szent szüz nevére esküszöm, hogy nődnek velem nem volt semmi viszonya, én o-tromoltam őt, szerettem szüzvedélyesen, ha ha nem jössz, el is szóktetem, ha nem jön önkényet, elrabolom. A grófné ezért ream is megnehezelt, s valószínű, midőn téged értesített.

Kupeczky szabadabban lélegzett föl Ne lett legyen bár bübös az ő felesége, csak egy házszámi híd tartotta vissza. — Ilyen asszony nem méltó ő hozzá. Egyetlen percig sem lehetne többé nyugodt. Folyvást a gyanyu tépné szívét, mert mihelet ez a kigyó befészkelte magát szüzébe habár képes — volna is ki encz-nkilencz fejét levágni, a százdik megmarad s ott mardossa élte végéig.

Szikat még idejekorán vele. — A kit egyszer így bele tudnak sodorni az örvénybe, azt második ízben még könnyebben eltántoríthatják ellenségei.

Odahagyja Bécsét, elmegy oda, hol vállalásért nem háborgatják, hiszen az ő esetje teremthet még művészi remeket s nem kell a koldusbotot tartani kezében. Ily gondolatok közt ment haza.

Neje meglátván férjének bekötött homlokát, mindjárt tisztában volt azzal, hégy Kupeczky miben járt. Szüzéhez kapott s elajult.

Férje csöngtetett a szobaleányának s maga szobájába sietett.

Alig egy óra múlva kopogtattak a szoba ajtaján. Katalin gyásza öltözötten jelent meg. Szemeit kék gyűrű környezé. — Arany sárga haja kibontva omított el fekete ruháján.

Talán sohasem volt szebb, mint most bánatában. Sápadt arcához, aranyszín hájához úgy illett az a sötét ruha. — János — kezdé aztán — két napot ádít, hogy ezalatt készülődjem s hagyjam el házat.

vagy valami kis javulás nélkül. Mindegy. A gáz csak rossz, oly rossz, hogy kivált sötétejeleken a gázlámpák távoli világító pontocskáknak látszanak; lángjaik repkedő fénybörgácul lobognak, így dicsérve a gázgyári igazgatóság és városi ellenőrző közegek érzékeny kebelbarátságát. Híjjába minden — a gáz rossz, sötét és bűdös. A közönség kényetlon maga segíteni a baján. Hogyan? Tessenek este 9 óra felé setát tenni Debreczen utcáin, melyek oly m e r e g d r á g a s és oly rossz gázvilágítása van és mindjárt meggyőződünk a kétségbeesett járókelő közönség találekönyságáról. A közönség ugyanis — hogy ne vesszen feneketlen sárba, vagy ne törje be egymásnak az orrát — a legnépesebb utcák on (főpiacz, hatvan, czegled, Szent-Anna sath. utcák)on kézi lámpákat hord és így pótolja a gázt. Pedig (kivált kődös estéken) könnyebb lenne e kézi lámpák fénye mellett meglelni egy a sárba hullt gombostűt, mint az éji homályban borogóan pisálkóló gázlámpát! — Mondhatjuk, szép állapot ez! Más városok (mint p. o. Temesvár) behozták az utcai elektromos világítást, és Debreczen pedig a maga kis vasútjával, boulevardjával, aszfaltjával és pompás középületeivel — kénytelen visszatérni a kézi lámpa patriarkhális világító eszközehez. Mért? Csak azért, mert a város és gázgyár illető közegeknek lelkeben nincs több világosság, mint a mennyit kitesznek az utcákon rendszerint lobogó n e g y e d r é s z - l á n g o k.

* Erdekes bünperben határozott nemrég a budapesti kir. tábla. A debreczeni törvényszék, emberölés büntette miatt 8 évi börtönrre ítélte Dalmi Jánost, mely itélet a felső bíróság által helybenhagyottat. Dalmi megkezdte büntetését azonban a börtönbén megörült, mire a lipómezei tébolyházba szállították A tébolyda igazgatósága értesítette a debreczeni kir. ügyészséget, hogy Dalmi gyógyíthatatlan elmebajban szenved. Az ügyészség ekkor azt az indítványt tette, hogy mondja ki itéletet a törvényszék, hogy Dalmi megörült. A törvényszék a vedhatóságú ezzel az indítványval elutasította s az ügyészség az elutasító végzés ellen felebbezett. A kir. tábla — noha a törvényszéknek igazat adott kénytelen volt határozatát megsemmisíteni, mert azt semmivel sem okolta, utasította egyuttal, hogy újabb indokolt határozatot hozzon.

* Színház. Érdekes erdművészeti mutatóványok játszottak le színházunkban tegnap este, az esős idő miatt, kis számú nézőter előtt és (a mennyiben a levegőben történtek) — fölött s a melyek megérdemlenék, hogy ma már szufolt ház előtt folyjanak le. Talán a zene is jobban fogja tudni, mikor kell játszani, mikor elhallgatni. — Ez alkalommal két vigjáték is került színre; ezeket — persze — nem sorozzuk a gymnasztikus mutatóványok közé, bár a tegnap előadott „Miniszter előszobájában” vén díjnokának, a vén gyerek Knaabe Farkasnak reményei, családási és megrázó sorsa és a „Kék szakállú asszony” kacagató bohóságai között szintén van egy jókora ugrás. Amabban Mándoki Béla hatott meg, ebben pedig utána Rónaszék y Gusztáv vette meg rajtuk a maga busas nevetési adóját. — Az első darabban Halmi, mint tekintélyes miniszter, Bónis, mint elegans komornok érdemel említést; Szilágyi Etelka (a nevelőnő) egy berohanásával agyon komizálta a megható zárjelnetet, a másikkban Hegyesi, Juha s a nyelves gazdász-

A két nap holnap telik el, én addig sem akarok terhedre lenni. Elmegyek, elhagyom házat. . . . a hiúságnak rabja voltam eddig, ezután szakítok azzal, a mi vesztetet okozta. — Ne hidd, hogy zárdába megyek. . . .

Nem, evangelikussá leszek, beállók, a német diakonissák közé, itt is épen úgy teljesíthetem keresztényi szüz — hivatásomat, ezt azért teszem, hogy ezáltal némileg kárpótoljam ama tévedésemet, hogy én téged minden áron hitváloztatásra akartalak csábítani, s hogy bebizonyítsam azt, miszerint csakugyan legyőztem a hiúság ördögét, nézd szétomló hajfűrteimet. . . . ezek döntöttek engem veszülybe, ezeket dicsérték mindannyian, kik hízlelgeve közélettetek felem ezekért lettél te is egykor szerelmes Katalinodba — Hogy ezután ne szerethess soha s ne egy maradjak meg emlékezetedben, mint a minő alakban engem látni szoktál, im lass engem megfosztva hajamot, s a terdepelő bübánó Magdolnát legalább áldásoddal bocsásd el magadtól.

E pillanatban a nélkül, hogy Kupeczky meggátolhatta volna, egy hirtelen eörántott eles olóval levágta azokat az aranyszínű hajfűrteket, melyeket megirigyletek volna tőle a hajnal tünderéi is.

Kupeczky elámulva nézte a földre hullott hajfűrteket. Alig birt hinni szemének. Azt hitte hogy ígélet alatt áll. Egy nő, kinek haja szebb és drágább volt, mint egy egész tartomány, egy nő, kit hajáért bámult a világ — képes volt e rendkívüli áldozatra?

Ah! akkor bensejében egészen új világnak kellett alakulnia. Nem bensejében volt a hiúság, — nem; az ő szép aranyhajában. . . . és ettől képes volt búcsút venni örökre. . . . örökre, — sőt a mihez eddig vakbuzgó rajongással viseltetett, még valását is kiserélt, hogy böhöndjek. Ez sok, nagy megfoghatatlan áldozat!

Erre mégsem érdemes egy ember. Ez a

A „DEBRECZEN” TÁRCSÁJA.

EMMY.

Aranyhaju, szelid első szerelmem,
Hozzád, oh hozzád még e régi dalt!
Virágot a rég elsüllyedt szigetről,
Az édenből, mely elrepült, kihalt!
Virág-regét és dajka-dalt, susogva,
Örök hűséget eső dalokat. . . .
Egy régi dalt a régi szerelemtől,
Daloljam el még egyszer dalodat!

Sírod fölől oly gyakran zeng az ének,
Mér, hogy daloljam még kicsiny szobád,
Mely annyiszor hallgatta estimádat
S hallotta ajkad búbájós szavát!
Kis ablakodból, tele gyöngyvirággal,
Hogy nyujtod csókra kis kacsóidat. . . .
Egy régi dalt a régi szerelemtől,
Daloljam el még egyszer dalodat!

A csöndes alkonyt, a lombot s az árnyat
Amint üze velünk játékaikat,
Mádkozó madár csodás danáját
S a nyájas ég csodás világát. . . .
Hogy zenjen e g y szó búbájós regéje,
Melyel hűséget esküdt ajakad. . . .
Egy régi dalt a régi szerelemtől,
Daloljam el még egyszer dalodat!

Hátkodtat s hogy egyszer elfeledtél
Oh! azt ne zengje többé semmi dal!
Eleg kin az, hogy minden kedves álumunk
Fát az idő sötét hullámaival!
E dalt szemedről, dalos ajkadról,
Lefestem napsugáros hajadat. . . .
Egy régi dalt a régi szerelemtől,
Daloljam el még egyszer dalodat!

Mért mi szüettünk és a szerelemnek
Oly szép a lét s oly gazdag a viág!
Most is hiszek még és tudnék szeretni,

Bár nagy nyomor közt gondolok reád!
Jójj vissza kissé, mondj szellem-szavaddal,
Hogy a sir mindent, mindent visszaad. . . .
Egy régi dalt a régi szerelemtől,
Hagy zengem el még egyszer dalodat!
(Nov. 23)

Gaspár Imr.

Katalin aranyhaja.

— Történelmi beszély. —

Iria K. Tóth Kálmán.
(Vége.)

Az orvosok bekötözvén a sebet, Ville-neuvert ágyba fektettek, Kupeczky szabadon járhatott bekötött homlokával Bucsuzás nélkül akarta ott hagyni a termet. Villeneuve föltámaszkodva ágyában s halk hangon csak ennyit mondott:

— Egy pillanatra kérem Kupeczky urat, fontos közleni valóm van vele, kérem az urakat, hagyjanak magunkra.
Kupeczky némi vonakodás után engedett.

— Barátom, — hörge a sebesült — vagy meggyógyulok vagy pár óra múlva meghalok; nem vihetem el lelkemen azt, a mi nyomja nehéz teherrel Hall meg s aztán itélj felettem s nőd fölött is. Mi mindketten egy nő eselszövényeinek estünk áldozatul. Hűstenfels grófné az, a ki téged halálból gyűlölt, mert kezét visszautasítád. Ó volt az, ki engem fölberélt, ő volt az, ki nődöt általam s többek áltai ugy vezérelte, hogy az napról napra beljebb merüljön az adósságokba, ő iratta velem a leveleket, miután nődnek a kölcsönt az én közvetítem által kieszközölte, illetőleg a magáéból adta S mindezert nekem jeentékeny összeget ajánlott fel, csak hogy téged szerencsétlenné tegyen.

Bocsáss meg, nagyon megbántam bübönömet s most küldjetelek gyóntató atyát, mert még több bün is terheli lelkemet.
Kupeczky némán hallgatott; a mint be-

asszony kedtek, főrende helyese történt, láttuk Vilson a mely uyanot többiek V i l s testi üg minden ványok: V i l s o a magas A c z u és s lett lak tuk inká egy fejé sával egy a magas nyakán, előbb a a foga s zédüllet örült g is lábcsu a vizszi a felső t lón esün hintázast nyok örít egy a 2 sodrony leült és emeletre, meg a t No, ezt m A k a t azon kell. — nyujtón, fémborítet készült, v és együt nehezítme tottak a t Az e tását lesz összehágo sa e l e Locsá debr szin szerdán é népszühát alkalomra 50-ik előn nyak közo rát, másn A lapok e meg a „G boru”-ban meginkább ról egy szí meg pedig nésznőről. irtak. Va mely másn megnezését dícsőseget is a refera kezik meg nek abban

nő megtaga volt ő büntette le, a felemelte. kokat, a k büntetni S egyik alakl összebörze Hát iquisitorn most ott h Nem ből megere a megböcs. Lehajolt K ját . . . az kat a hajf vállain . . . majd könn — M hajfűrt visszanyert a nő legna Szépséged megbánásó győzött me gok leszin Ugy kibéltit. I miatt aztár voltak kite rősből s a tek meg, h Néha-néha a multnak de soha tö jelenet, me legesekélye volna. Köz öket, mert letten beteg Ez volt Rafaelés! * Róte az egyes tnt peczky Ján

asszony szerepében Szántóné ügyeskedtek. A Knaabedramolett előtt a főrendező jelentette, hogy a színlapon nincs helyesen jelzve a mutatványok sorrendje. Így történt, hogy a függöny első legördülte előtt láttuk Adél signorinát és társát (az egyik Wilson ur) légkirálynői-helyzetekben, a melyek felülmúlják a néhány év előtt ugyanott repkedett „aranylegyet” és a többieket, a második darab után pedig a két Wilson testvér lépett fel. Ez a testi ügyesség netovábbja, legtöbb és legszebb minden általunk eddig látott ilyesféle mutatványok között.

— Nos, jegyzé meg valaki, ez a két Wilson sokkal kevésbé szédeleg a magasban, mint párisi névrokonuk!

A signorina, plasztikus idomu, vonzó arcu és szép hajú delnő, kinek erőteljesen fejlett lábázarainál csak a fogait bámulunk inkább, a hármast trapézén (kettő lent, egy feljebb, csaknem a zsinór-paddal) társával együtt lábsuklón leereszkedett; a férfi a magasban hanyat fekvő nőt egy lábbal a nyakán, egyvel a lábázarain sebese forgatta; előbb a férfi, aztán a nő vett kisebb trapézot a foga közé s a másik ezen függve végzett szédületes testgyakorlatot s forgatták egymást örült gyorsasággal; a nő a trapézról csak is lábsuklójával fogva csúngott alá és tartotta a vízszintesen fekvő férfit, végül a férfi fogta a felső trapéz s lábsuklójáról a nő lábsuklójára csúngott alá s így kezdték egy sebese hintázást. Mind e „nie da gewesen”-mutatványok óriási tapsvihart eredményeztek. Ezután egy a 2. emelet és a színpad között kifeszített sodronykötélre trapéz helyezték el a nő beleült és Boránd bácsi szépen felvonta a 2. emeletre. Adelek a most a fogaival ragadta meg a trapézot és így repült le a színpadra. No, ezt már láttuk máskor is.

A Wilsonok mutatványait katonában leírni nem lehet — ezeket látni kell. — Három egy-egy ölnyire felállított nyújtó, melyek nek szára ezüstös s fémberítetű vasból, rudja fényezett tölgyből készült, végezték a legelképzetlenebb külön és együttes ugrásokat, oly akadályokkal és nehezítvényekkel, a melyek igazán megfagyasztották a nézőben a vért.

Az egyik testvér egy-két véletlen elhibázást leszámítva, a legszabatosabban és legösszevágóbban folyt minden. Senki se mulasztotta el a mutatványok megtekintését.

Locsarekné, a mi páratlan kómiánk, a debr színtársulat szerzetemelőt „Locsineja”, szerdán és csütörtökön lépett fel a budapesti népszínházban. Első föllepte nem mindennapi alkalmal történt: ez volt a „Czigány báró” 50-ik előadásának jubileuma, még pedig óriási nagy közönség előtt. Locsarekné emelke Cziprát, másnap pedig Katishát a „Mikádó”-ban. A lapok elragadtatással írják felőle: hátha még a „Gasparone”-ban, vagy a „Furca háború”-ban látnák, a mikor gazdag kómiakumát meginkább érvényesíthetné! Mászardai fölleptéről egy szívvel és lélekkel irt a főváros sajtója, még pedig oly hízegően, a mint vidéki színesznőről, a Blaháné első fölleptei óta nem irtak. Valóságos felvillanyozta a fővárost, mely másnap már csődült az érdekes kómiák megnevezésére. És a „Mikádó” csak fokozta a dicsőséget. A lapok legtöbbje most már nem is a referatáiban, de külön cikkekben emlékezik meg a derek művésznőről s megegyeznek abban, hogy ezt a művésznőt meg kell

nyerni a főváros számára. A „Nemzet” szerint „jogosultabb felfogással játsza szerepét, mint annak idején Margó Czélia”. — A „P. N.”: „Katisha szerepe, melyet nálunk eddig meghamisítottak, most igazi — komikai — művelésben érvényesült s a publikum hamar akceptálta az új formát. Kevésbé volt fiatal, kevésbé szép, de sokkal jobb és sokkal igazabb!” Ez pedig — hízegő összehasonlítás és így ir a tegnapielőtt még tartózkodó „Föv. L.”, a „P. Lloyd”, az „E-s”, a „P. Hp” meg éppen aradozik. A „Budapesti Hírlap” (ezen a népszínházhoz közel álló lap) nem ír semmit, a mi annak a jele, hogy Locsarekné és a népszínház — alku doznak! Ez éppen, a mi reánk nézve, elszomorító a nagy diadalban!

„Az eltévedt bárányka” másodszer is szép számú közönség előtt került színre, csütörtökön. Zilahi Gyuláról az általános vélemény, hogy Prosper elő volta szeretetre méltó falusi bátortalanságnak festeni, míg egy, a mennyire ő együgyűnek is festi, veszi a rokonszenveségből.

Ha a foyerbeni fekete táblán hirdetnek valamit, mint p. o. tegnap a színpad helyreigazítását, akkor tessék a táblát először jól megmosni, hogy a kretá-írás látható legyen. — A színpadon sem szabad szurtosan megjeleníteni, de az oda küldött munkásra huzzanak frakkot, vagy inas-ruhát. Tegnap a sugó-lyukat is így kistaffirozva kellett volna ki és be hordani.

A tegnapi mutatványokat a nézőtérben nézték végig azok a színészek is a kik a „Miniszter előszobájában” foglalkoztak. Az illuzió ily megcsorbitása a legutolsó színpadon sincsen megengedve. Másor a jövő hétre — nincs.

Foltényiné jubileumára. A Lőkóvics Arthur főutcai ékszerész üzletének kirakatában egy szép ezüst serleg, továbbá egy igen csinos ezüst-koszoru látható. Az előbbi a színházi igazgató, az utóbbi pedig a színtársulat fogja átnyújtani Foltényinének decz. 1-én, a jubileum estéjén.

Az ártézi kut furása újabb időben igen gyorsan halad. Már elérték a 300-65 méter mélységet, annak reménye nélkül, hogy egyhamar vízet nyernének.

Báli (táncvizgalmi) meghívók táncrendek belépti jégek a legdisezebb kiállítás és jutányos árak mellett készítettnek Kutasi Imre könyv- és könyvmdájában. Debreczenben. fopiacz. S. Nagy Károly ház. Vidéki megrendelések a lehető legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

A debr. telefon vállalat kérvényt adott be Hajdúvármegye alispánjához a végből, hogy Hajdúmegye székházába is vezettesse be a megye közönsége a telefont. E kérvényt decz. 6-iki tésében tárgyalja az állandó választmány. A telefon vezetéknek felállításához a vállalat tulajdonosa Dr. Balkányi Miklós azonnal hozzá lát, mihelyt a belügyminiszter megerősíti a városi közgyűlésnek a telefon vállalatba való belepésére vonatkozó határozatát.

Törvényszéki hírek a debr. kir. bünyenítő törvényszéknek legközelebb a következő végtárgyalások vannak kitűzve: nov. 30-án: Uti Lakatos Lajos ellen, súlyos testi sértés miatt, Simon István ellen, közokirat hamisítás miatt Erdős Mária és társa ellen, orgazdaság miatt Decz. 1-én: Goldstein Márton ellen, becsületsértés miatt. Decz. 2-án: Gaál János ellen, súlyos testi sértés miatt. Veisz Mártonné ellen, uszora-vétség miatt. Szabó Sándor és társai ellen, lopás miatt. Győri Károly ellen, lopás miatt.

Szállítók figyelmébe. Az első magyar gácorozási vasut az 1888. évben szükséglenő repzeze égő olaj, repzeze kenő olaj, lenolaj és terpentín olaj szállításának biztosítására nyilvános pályázatot hirdetvén, ezt azon megjegyzéssel tesszük közhírré, hogy az ezen pályázatban részvenni akaró szállítók, a vonatkozó pályázati feltételeket a kereskedelmi és iparkamara hivatalában hatvan utca, saját ház a hivatalos órák alatt megtekinthetik. Debreczen, nov. 25. A keresk. és iparkamara.

A holnapidalestély, melyet a „Korona” vendéglő termében az iparosifjúsági egylet dalköre rendez, érdekesnek és élvezetesnek ígérkezik; a dalkör, mely Boros Lajos karnagy vezetése alatt oly kiváló színvonalra emelkedett, érdemes a közönség támogatására s hisszük, hogy ez alkalommal is nagyszámú hallgatóság fog részvenni a dalkör által nyújtandó művelésben.

A kanyarójárvány miatt a szent anna-utcai ref. leányiskolában, miután ott a tanító gyermeke kanyaróba esett, a tanítás decz. 11-ig beszüntettetett.

Dalestély. Uj daleyilet cizmen tettünk emilitést a napokban, mely a kereskedő ifjak közt alakult, s alakulásának rövid ideje alatt már eddig is szép tanujelést adta, és adja előre haladotásának avval, hogy decz. 10-én már nyilvános daleyilt fog tartani a Koronában. Előre is igen érdekesnek ígérkezik annnyival is inkább, mert mint értesültünk, hölgyek is vannak pártoló tagjai között és így valoszinű, hogy [tánc] lesz a daleyilt befejezője.

A debr. jótékony nögylet 1887. nov. hó 27-én, vasárnap délután 3 órakor a városháza agytanácstermében választmányi gyűlést tart. Tárgy: Bál napjának kitűzése.

A gazd. és kert. áru csarnok az ország különböző részeiben tett tememes megrendelése daczára sem képes a naponként szaporodó vevők keresletének eleget tenni, a miért is hozánk intézett felhívása folytán figyelmeltetjük a termelőket, hogy a csarnok kezelősege méltányos árban vagy kívánatra bizományba is sürögösen nemes fajú almát, körtét, lekvárokat, aszalt és befőzött gyümölcsöket De keres ezenkívül még luczerna, löher, répa s más fele. de csak jó minőségű gazdasági magvakat. Megkerestettünk továbbá arra is, hogy hívnók fel a fogyasztó közönség figyelmét azon körülményre, hogy a gazdasági és kertészti idényszerű összes cikkek piaci árakon, kezeség vállalása mellett, a csarnokban beszerezhetők, specialitások pedig a csarnok utján megrendelhetők.

Találtatót egy esernyő a szent-Anna-utca végén Tulajdonosa — kellő igazozolással mellet — a III-ik ker. rendörkapitányságnál átveheti.

Sok évi megfigyelés. — Emésztési gyengeségeknel és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegságnál, a valódi „Moll seidlitz porok” bizonyultak legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor erősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 1 frt. — Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. — A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérandó az ö gyári jelvényével és aláírásával.

Szótalány. — Közl. B. X. K. — Ez hatadám gyorsan fordít meg s németes a szó. Használják magyarul és földi természetet. (Megfejtők neveit közöljük s köztük decz. 15 én érdekes könyvet sorsolunk ki.)

Utolsó számjevtvényünk megfejtését („Tisza”) helyesen beküldötték: B. M. (Budapest), Br. Ditturtné (Pozsony), K. Hajdu Lajos (Kisújszállás), Harmathy Mariska, N. N. Feketéné, Páspóky Emma (nyertes), Várkonyiné (Kisújszállás), Grün Terez, Kádas Imre színész (Arad) Weiss Ignác, Fehér Ottó, Dömsödy Ferenc.

A közönség köréből. *) Tek. szerkesztő ur!

Bizonyos itt bővebben és névszerint meg nem nevezhető tanyák; azok, a melyek köznyelven egy számmal megnevezett városrészen találtak, ugyan rosszul lehetnek ellenőrizve. E helybeli magasabb tanintézet növendékeinek több mint fele szerzett ott kellemetlen bajt Bővebb felvilágosítással szolgálnak és az ifjúság egészségének szempontjából, kérjük a lelküimeretes ellenőrzést. Debreczen, 1887. nov. 26.

Tisztelettel: Többsé. *) Ezen rovatért melyben közérdekű felzólalások díjtalanul közöltenek, a szerkesztő csak a sajtóhatóságokkal szemben vállal felelősséget.

SZEKESZTŐI POSTA Bay Ilona urnónk, a helyben. — Köszönjük a nagyrészt közleményt. A szótág-rejtvényt jóváre hozzuk.

Debr. Színház. Holnap, vasárnap, 1887. november 27-én itt először: A rokolyás bíró. Énekes cépszimű, irta Szigeti József. Felelős szerkesztő: Kiadó: Gáspár Imre Kutasi Imre

Eladó kaszáló. A paczi erdő elején, az Udvarhelyi Károly ur kaszálója mellett, egy 5 boglyás kaszáló a volt rözsekunyhóból felállított 2 szoba és konyhát tartalmazó épülettel és kuttal elátva, szabad kézből eladó. — Értekezhetni e felől a tulajdonos Kovács Istvánnál, Reteke-utca elején, a Veress ur malma mellett.

végkiárulás olcsóbban mint bárhol kaphatók a téli időnyre női, férfi és gyermek czipő és csizma áruk a legjobb anyagból készítve és jó munkával ellátva. Különös figyelemre érdemesek: Kifünő jó minőségű férfi téli csizmak a legolcsóbb árban. Női czipők frt 2 60 krtól feljebb, továbbá minden e szakmába tartozó árucikknek. A n. é. közönség minél számosabb látogatását kéri tisztelettel FALK OTTÓ Debreczen, fopiacz u. cza, a városháza épületében.

Női ruhaszövetek, Flanel, Kasán és mosó velezek, ugyszintén TÉLI KENDŐK nagy választékban, olcsó, szabott árak mellett kaphatók SZABÓ LAJOS FIAI-nál. Debreczen. Rózsater.

T. Cz. Van szerencsém a nagyérdemű HÖLGYKÖZÖNSÉGNEK becses tudomására adni, hogy raktáram tulterhelteése és a saison előrehaladottsága folytán a legizlésebb és finom kiállítású női és gyermek-kalapokat 20%-kal olcsóbban mint a gyárban, áruba bocsátom. Minél számosabb látogatást kérve, maradtam kiváló tisztelettel Emerich Arnold, a megyeház mellett.

UJ! UJ! Előnyomtatás. A legujabb minták, mindentéle himzés és kivarrás munkákhoz. Monogrammok, guirlandok, czakkok nagyválasztékban és legnagyobb pontossággal előnyomattatnak FISCHER JAKAB opticus üzletében.

Mindenmemű száj- és fogbajokat kezel, valamint odvas fogakat és fogtöveket (tájdalom nélkül érzéketlenítés által) távoit el Dr. TIHANYI SAMUEL rendelő óráiban (reg. 8—9 ig, d. u. 2—4 ig)

nő megtagadta most önmagát. Hiszen nem is volt ő bűnös csak eltévedt. Nem régebben festette le, a mint Krisztus a bűnbánó asszonyt felemelte. Láta azokat a vad, marczona alakokat, a kik kövökkel akarták volna halálra büntetni. S úgy rémlett előtte, mintha az egyik alakban önmagára ismerne. Összeborzadt, összeborzadt önmagától.

Hát protestáns ő, s nem lett-e még az inquisitornál is kegyetlenebb, midőn áldozata most ott hever lábainál.

Nem szolt egyetlen szót sem, de szeméből megeredtek a könnyek. Nem a keserűség a megbocsátás edes könnyei valának ezek Lehajolt Katalinhoz, szívéhez ölelte Magdolnáját... aztán egymásután szedegette föl azokat a hajfűrtöket, illesztette fején, homlokán, vállain... csókjaival forasztotta volna oda, majd könnyeivel áztatta. Nem ért semmit sem!

— Mindegy! szolt aztán elragadtatással, — hajfűrtöidet feláldozád, de szerelmemet visszanyerted, Katalin ne feledd el soha, hogy a nő legnagyobb érdeme az áldozatban áll. Szépséged engem elbűvölt, megigézett, de megbánásod, melyről ily áldozat tanuskodik, győzött meg engem arról, hogy mi még boldogok leszünk.

Ugy is leit. Ez esemény után a házaspár kibékölt. Katalin fölvette ferje vallását, mi miatt aztán Bécsben mindketten fildözésnek voltak kitéve. Titkon szöktek el a császári városházából s a szép egyszerű Nürnbergben telepedtek meg, hol a művészt ünneppélyesen fogadták. Néha-néha borult ugyan egókre egy-egy felbő, a multnak oda-oda vetődött komor árnyéka. de soha többé nem fordult elő oly szomorú jelenet, mely köztük a szeretetet és békét a legesélyesebb mértékben is megzavarhatta volna. Közös bánatuk 1733-ban melyen leverte őket, mert szép reményekre jogosító fukak véletlen betegség ragadta ki karjark közül.

Ez volt viszontagságos sorsa a magyar Rafaelnek! *

* Köfelességem felemlíteni, hogy beszélyemhez az egyes történeti adatokat Zsilinszky Mihálynak „Kupcecky János” című eletrajzából vettem át.

Mindegy. A kivált sötétítő pontocskédő fenybőre a gázgyári szegek érzenében — a megkönnytetés? Tessek ezen utcáin, mely rossz győződünk a kalálekonyaság — hogy ne törje be a pesébb agiéd, Szent-ampakata z t. Pedig enne e kézi egyben boronmondhatjuk, (mint p. o. elektromos) maga kisval és pomisszatermi a eszközehez. es gázgyarbb világos utcazon s z-lángok, rozott nem-debrecezi miatt s hely itelet a ott. Dalmi börtönben azaz szálrtesítette a Dalmi győgyesség; mondja ki megörült az indit az elutabla — kénytelen azt semittal, hogy etí mutat- tegnap u nezőter történetek) enek, hogy le Talan or kell játommal ket persze — utatványok szter előn gyerek odási es asszony* n van egy Béla ha- a s z é k y busás ne- Halmai, nt elegans ilágyi al agyon másikkban gazdasz-

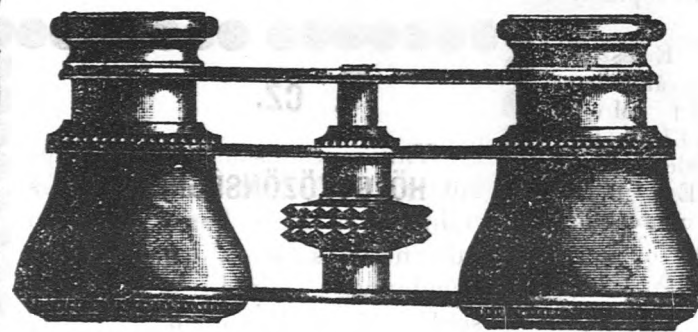

Uj! Diaphragma szemüvegek!

FISCHER JAKAB

látzerész DEBRECZENBEN

Ajánja Diaphragma szemüvegeket és orrcsüptetőket, melyek a leghíresebb szemtanárokat által elismerést nyertek. Ezen szemüvegeknek azon előnyök van — minden más szemüvegektől megkülönböztetve, — hogy a **háborgató oldali sugaraktól egészen fel vannak mentve**, miáltal a szemek a legnyugalmasabb látást nyerik.

Színházi látcsövek.

Legkiválóbb szintenitett színházi látcsövek és távcsövek 6, 8 és 12 üvegekkel.

Aneroid légsúlymérők, (Időjelző.) szobai, fürdői és orvosi test hőmérők.

Folyadék mérők u. m. bor, pálinka, szesz, cukor, ecet, lug és tej mérők, valamint minden a látzerési cikkekbe vágó tárgyak a legjobb minőségben kaphatók.

ANDRÉ KÁROLY.

Ajánlom tisztán kezelt és legjobb minőségű

fűszer-árúimat,

nagy választékban tartok finom zamatos Cuba, Mocca, Arany Jáva, Gyöngy, Portorico- és Laquaira kávékat.

Valódi orosz és chinai Császár-keveréket, Pecco virág, fekete Caravan, Souchong, Congó, Mandarin- és Narancs-Theát.

Ó Ananász, Jamaica, Cuba- és Brazília rumot.

Magyar és Angol THEA-SÜTEMÉNYEKET, Déli gyümölcsöket.

SZEPESSÉGI FŐZELEKEKET.

Helybéli „István” gőzmalmi liszteket, napi árban.

Továbbá mindenemű fűszertítlehez tartozó árukat, legjutányosabb árban ajánl

ANDRÉ KÁROLY.

Flóra- és Milly-gyertya 560 grm. 1 Csg. 39 kr.

Görzi Maroni 1 kg. 26 kr.

Petroleum 1 liter 18 kr.

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZÁRI és APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK 1887 évi június hó 10-eről kelt legf. elhatározása folytán ezennel megindítottatik a

XIII-ik MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme akképen osztandó fel, hogy a vagyontalan magy. kir. hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, a szegény agg tanítók és özvegyeinek segélyezését célzó Eötvös-alap, a miskolci ref. főgymnasium, a budapesti Krisztinaváros Gellért utcájában lévő és a szürke nézőkék vezetésé alatt álló leánynevelő-intézet, Frim Jakabnak a hülyék nevelésére és ápolására fenntartott intézete és a Zágrábban felállítandó országos javító intézet, egyenkint a várható jövedelem egy-tized-, az országos nőképző-egylet és a magyarországi hírlapírók nyugdíj-intézete pedig két-tizedrészben részesíttessék.

E sorsjáték összes, 6 669-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint.

195,000 forintba ruognak, és pedig:

1 főnyeremény	60 000	frttal	50 nyer. egyenk.	100	frttal, 5000 fr.
1 „ „ „ „ „	15 000	„	100 „ „	50	„ 5000 „
1 „ „ „ „ „	10 000	„	2000 sor.-ny	20	„ 40,000 „
1 nyeresemény	5 000	„	4500 „ „	10	„ 45,000 „
5 nyer. egyenk. 1.000 frttal	5,000	ft.			
10 „ „ „ „ „	500	„ 5,000			

A húzás visszavonhatatlanul 1887. évi december 29-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é., van megállapítva. Sorsjegyek kaphatók: a lotto igazgatóságánál Budapesten, (Post, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamint lotto-, sós- és adóhivatalnál; a legközelebbi postahivatalnál, és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyrúdló közegnél.

M. Kir. lottóigazgatóság.

Budapest 1887. november hó 26-án.

MÁRIASSY SÁNDOR.

M. Kir. pénzügyministeri osztály tanácsos és lottóigazgató (után yomat nem díjazatik.)

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya utca 1. sz.

ajánl az

1887. december hó 1-én

leendő húzáshoz

BAZILIKA SORSJEGYEK

Bazilika-sorsjegyeket

Készpénzfizetés mellett a hivatalos napiárfolyamon.

Részletfizetésre:

3 drbot 18 havi részletre á. 1 frt. 83 kr.
5 „ 18 „ „ „ 3 „ 23 „
10 „ 18 „ „ „ 6 „ 46 „

évenként 3 húzás
LEGKÖZELEBBI HUZÁS
1887 december 1-én

főnyeremény 100,000 ft.

Már az első részlet lefizetése után az esetleges nyeremény kizárólag a részletív tulajdonosát illeti.

Debreczenben megrendelések Feldmann B. urnál adhatók fel.

MOLL-SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegye egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörccs, nyálk, gyomorégés, májbetegségek, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Nyári gyógyítás.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzleteiben. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Őszi gyógyítás

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Téli gyógyítás

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben. Ő fő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a mindenkorra és szívvelyes „Isten bízesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és söt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko Jan. F. lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzsölő-szer

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli. Bedörzsöléssel sikeres használat közhíveny, csusz, mindennemű testfájdalmak és benuulásnál; borogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok gyuladásoknál. Belőleg vízzel vegyítve hirtelen roszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

közhíveny

Egy üveg ára használati utasítással 80 kr. o. é.

csusz

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerüzletében és anyag kereskedésében. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

és minden

Szétküldés naponta utánvét mellett. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

meghűlési betegségek ellen.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs. Kiváló Moll fele francia borszesz és sója vidékemen nagy szerzetten működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mely tisztelettel
Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Gölt Nándor, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy Károly gyógyszerüzleteiben, Gerébi Fülöp és Szepessy Antal kereskedőknél.

Pirszén (Coaks)

ugyszinte kőszén fűtésre és kovácsok részére legjobb minőségben házhoz is szállítva ajánl jutányos áron a légszennyár igazgatósága Debreczenben. Megrendeléseket részünkre elfogad KONDOR L. üzlete Czegléd-utca.

Ingtatlanok eladása.

Néhai Filotás Ferenc örökösei tulajdonát képező: péterfiai 978 számú ház, mely két nagy utcai lakosztály, pinczelakás, külön pincze helyiség és istállóból áll.

Továbbá a hatvan utcai dűlőben Kovács Sándor tiszti ügyész ur ujosztásu tanya, birtoka mellett egy 6 nyilasnyi ujosztásu tanya, melyen egy jó karban levő lakóépület két szobával és két külön konyhával, egy három istálló épület, egy nagy tengeri göré, egy félszeres épület és egy bekerített nagy kert van, szabad kézből örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó.

Értekezhetni lehet czegléd utca 2150. számú háznál Bosznay Károlylyal.

Bécs, Stadtbezirk Wieden Hôtel „Goldenes Lamm“

(Vendéglős az „Arany Barányhoz”) Idének hivatalos kimutatása szerint a leglátogatottabb vendéglő. Közel levő vendéglős az „Operaház” és Kärntner — ringhez, Mint a legnagyobb forgalmu, leglátogatottabb és legérdekesebb része Bécsnek. — Több mint 100 szobával ellátva 90 król felebb. Szoba tarifa kiragaszta. Pénztisztség, elősmert jó ebédlő, lövönatu vaspálya és omnibusz mindentel. A déli központi vasut indóház utjában.

Elköltözés következtében jókarban levő házi butorok f. hó 28-án d. u. 2 óraker nyomtató-utca 975. sz. a háznál önkénytes árverésen eladotnak.